

Fyzické prejavy emócií v staroseverských textoch

Sofia Gálová

Posudek vedoucího práce

Bakalářská práce Sofie Gálová analyzuje souvislosti mezi emocemi, které vyplývají z kontextu příběhu, a fyzickými projevy, které jsou v daných pasážích literatury středověkého Severu popisovány. V dobře zpracované teoretické části vychází z teorií emocí formulovaných především v pracích L. Lockett a B. Rosenweinové (ve středověké literatuře obecně) a W. Millera a Sif Rikhardsdóttir (v oblasti staroseverské), což jsou badatelé, kteří současnou podobu bádání o emocích ve středověku ovlivnily nejvíce.

Primární materiál autorka studuje v překladech, je však schopná si ve staroseverštině dohledat klíčové výrazy (viz *vígtár*- s. 23). Žánrové srovnání jí umožňuje výběr rozebíraných děl, který zahrnuje nejdůležitější žánry staroseverské literatury i latinskou kroniku *Gesta Danorum*. V těchto dílech rozebírá příklady melancholie, otoků, změny barvy tváře i bolesti očí a podrobně se pak věnuje zejména fyzickým projevům emocí spojených se smrtí blízké osoby.

Práci by prospěla pečlivější práce s formulacemi, občas nejsou jednotlivé myšlenky jasně propojeny. Např. v závěru se tvrdí, že při emocích po úmrtí blízkého nehraje gender tak velkou roli, že je tu „hlavním determinantem druh vztáhu, který protagonistu spája so zosnulou osobou, spoločenský status zosnulého a rola aktívnej či pasívnej postavy“ (s.37), ale o pár řádek dále je právě pasivita/aktivita jako genderově podmíněný znak pojmenována: „Na základe tejto práce je možné potvrdiť predstavu o tom, že aktivita a pasivita postáv je väčšinou závislá na genderu (s.37). Také by se při obhajobě bylo možné se vyjádřit k souvislosti melancholie v první části práce a pasivity jakožto jedné z reakcí na smrt.

To jsou však jen dílčí otázky, celkově je nutno říci, že se autorka zorientovala v problematice teorie emocí a jejich literárního ztvárnění, včetně žánrové specifičnosti. Byla schopná zohlednit jak úvahy o ovlivnění kontinentální medicínou, tak univerzální principy kognitivní lingvistiky. Zjištěné žánrové rozdíly ukazují i na pochopení kontextu (hrdinské eddické písně a ságy o dávnověku jako emočně relativně vypjatější než rodové a královské ságy)

Práce ukazuje, že autorka se dokáže bez problémů pohybovat v různých teoriích a je schopná adekvátně používat primární literaturu k řešení vytyčených literárněvědných otázek. Práci navrhuji ohodnotit jakou „výbornou“.

Marie Novotná, 9. 9. 2023